

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DKK1-421/44/14/GG

Warszawa, dnia 29 września 2014 r.

DECYZJA nr DKK - 125/2014

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Roquette Frères S.A. z siedzibą w Lestrem (Francja) **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Roquette Frères S.A. z siedzibą w Lestrem (Francja) kontroli nad Amilina AB z siedzibą w Panevezys (Litwa).

UZASADNIENIE

W dniu 21 lipca 2014 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Roquette Frères S.A. z siedzibą w Lestrem, Francja (dalej „Roquette”) kontroli nad Amilina AB z siedzibą w Panevezys, Litwa (dalej „Amilina” lub „Spółka”).

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, bowiem:

- łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej także „ustawą antymonopolową”,

- przejęcie przez przedsiębiorcę kontroli nad jednym lub więcej przedsiębiorcami jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ww. ustawy, powodująca wyłączenie obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie o czym, zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) powiadomił Roquette pismem z dnia 30 lipca 2014 r.

**W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił i zważył,
co następuje:**

Przyczyny i opis transakcji

W 2011 r. Roquette nabyła pakiet 44,68% akcji Amiliny¹, uzyskując status wspólnika sprawującego nad Spółką wspólną kontrolę wraz z firmą [tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 1].

Uczestnicy koncentracji

I. Roquette – aktywny uczestnik koncentracji – prowadzi działalność w zakresie produkcji i sprzedaży skrobi naturalnej (rodzimej) i jej pochodnych (skrobi modyfikowanej) wytwarzanych z pszenicy, kukurydzy i ziemniaków (w mniejszym zakresie także z grochu). Pochodne produkty skrobiowe wytwarzane przez Roquette obejmują cukry płynne i suche, poliole (np. sorbitol) i produkty fermentacji. Oprócz skrobi i jej pochodnych w procesie produkcji Roquette automatycznie uzyskuje i następnie sprzedaje produkty uboczne: gluten, zarodki i włókna.

¹ na przeprowadzenie tej transakcji zgodę wydał niemiecki i litewski organ ochrony konkurencji, odpowiednio w dniu 31 maja 2011 r. i 30 czerwca 2011 r.

Roquette jest firmą rodzinną, w której żaden z akcjonariuszy (członków rodziny Roquette) nie posiada więcej niż 10% akcji i praw głosu. Wraz ze spółkami zależnymi (prowadzącymi sprzedaż produktów Roquette) tworzy grupę kapitałową (dalej „Grupa Roquette”), działającą w skali całego świata. Grupa posiada zakłady produkcyjne we Francji, Wielkiej Brytanii, Włoszech, Hiszpanii, Rumunii, Chinach, Indiach i USA.

Jedynym polskim podmiotem powiązany z Roquette jest Roquette Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie², która jest wyłącznym przedstawicielem i dystrybutorem produktów Roquette na terenie Polski. Obroty osiągnięte przez Grupę Roquette w Polsce w 2013 r. wynosiły ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 2]**.

II. Amilina – pasywny uczestnik koncentracji – jest producentem skrobi rodzimej wytwarzanej z pszenicy i produktu ubocznego - glutenu pszennego. Wytwarza i sprzedaje również inne produkty uboczne powstające przy produkcji skrobi. W ubiegłym roku **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 3]**. Amilina posiada jeden zakład produkcyjny na Litwie, a swoje produkty sprzedaje głównie w Europie Północnej i Północno-Wschodniej, w tym w Polsce. Obroty uzyskane przez Amilinę w Polsce w 2013 r. wynosiły ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 4]**.

Amilina nie posiada podmiotów zależnych, a jej struktura właścicielska obecna i przyszła jest przedstawiona w punkcie *Przyczyny i opis transakcji* (str. 2 decyzji).

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady

² spółka typu *joint venture* wspólnie kontrolowana przez Roquette i Barentz International B.V. z Holandii.

Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 134, poz. 937) organ antymonopolowy uznał, iż:

A) Przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w **układzie horyzontalnym** na:

- rynek produkcji i sprzedaży (wprowadzania do obrotu) rodzimej skrobi pszennej,
- rynek produkcji i sprzedaży (wprowadzania do obrotu) glutenu pszennego.

Obaj uczestnicy koncentracji prowadzą działalność, polegającą na produkcji i sprzedaży skrobi, która jest wytwarzana z produktów rolnych zawierających węglowodany. Podstawowe surowce wykorzystywane w tym celu to kukurydza, pszenica i ziemniaki. Przetwarzanie surowca obejmuje kilka etapów, z których pierwszy polega na fizycznym oddzieleniu składników w celu uzyskania skrobi naturalnej (rodzimej). W procesie tym powstają automatycznie produkty uboczne (gluten, zarodki, włókna). Skrobia naturalna może być poddawana dalszym procesom, których celem jest zmiana jej właściwości (powstaje wówczas skrobia modyfikowana). Poprzez proces hydrolizy, uwodornianie i fermentację pozyskuje się odpowiednio: glukozę, poliole i kwasy organiczne. Skrobia rodzima i jej pochodne (skrobia modyfikowana) znajdują szerokie zastosowanie w przemyśle spożywczym i farmaceutycznym, a także w branży chemii roślinnej. Natomiast produkty uboczne wykorzystywane są głównie jako pasze dla zwierząt hodowlanych. Dodatkowo gluten pszenny po odpowiednim przetworzeniu znajduje zastosowanie w przemyśle spożywczym, np. do produkcji płatków śniadaniowych.

Z opisu przedmiotu działania Roquette i Amiliny wynika, że działalność obu przedsiębiorców pokrywa się na rynkach produkcji i sprzedaży (wprowadzania do obrotu) rodzimej skrobi pszennej i glutenu pszennego, a także innych produktów ubocznych (włókien i zarodków). Wprawdzie Amilina rozpoczęła niedawno **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 5]**, nie jest to więc wspólny rynek produktowy dla obu uczestników koncentracji.

Na podstawie decyzji Komisji Europejskiej dotyczących rynku skrobi³ można wyróżnić odrębne rynki produktowe według trzech podstawowych surowców stosowanych do ekstrakcji skrobi (kukurydza, pszenica, ziemniaki) oraz w podziale na skrobię rodzimą i modyfikowaną. Takie definiowanie rynków produktowych wynika z faktu, że skrobie

³ np. w sprawie COMP/M.2502 – Cargill/Cerestar z dnia 18 stycznia 2002 r.

pozyskiwane z węglowodanów różnego typu nie są zamienne lecz posiadają specyficzne cechy wynikające z właściwości fizycznych i chemicznych surowców, z których się je wytwarza. Powoduje to, iż stosowanie przez odbiorców w zakładach produkcyjnych skrobi pochodzącej z różnych surowców rolniczych wymaga uprzedniej istotnej adaptacji procesu produkcyjnego. Ponadto skrobie rodzime i modyfikowane mają różne zastosowania. Skrobie rodzime wykorzystywane są zazwyczaj na szerszą skalę w zastosowaniach tradycyjnych, tj. w przemyśle spożywczym jako środek zagęszczający i wiążący w sosach, zupach i innych daniach gotowych oraz przy produkcji papieru i tektury falistej jako środek klejący. Natomiast skrobie modyfikowane stosowane są zwykle w celu zapewnienia konkretnych potrzeb funkcjonalnych, takich jak: lepkość, rozpuszczalność, jonowość, połysk, biodegradowalność, itp.

W kwestii definicji rynku geograficznego właściwego dla rynku skrobi Komisja Europejska przyjmuje, że rynek ten stanowi całe terytorium Unii Europejskiej (rynek europejski). Uzasadniając powyższe Komisja wskazuje przede wszystkim na znaczną transgraniczną wymianę handlową oraz stosunkowo niskie koszty transportu (w przypadku skrobi pszennej koszty transportu stanowią ok. 10% ceny za tonę tego produktu). Produkty skrobiowe nie wymagają szczególnych warunków przechowywania i bez problemu mogą być transportowane na odległość ok. 1000 km od miejsca produkcji.

Zgodnie z powyższą definicją udziały Roquette i Amiliny w europejskim rynku produkcji i sprzedaży rodzimej skrobi pszennej w 2013 r. wynosiły odpowiednio: **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 6]**, co łącznie wynosi ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 7]**.

W odniesieniu do produktów ubocznych powstających w procesie ekstrakcji skrobi z pszenicy Komisja Europejska wyodrębniła osobny rynek produktowy w odniesieniu do jednego z tych produktów, tj. glutenu pszennego⁴. Pozostałe produkty uboczne zostały uznane za zamienne ze względu na ich podobny charakter i fakt stosowania głównie jako pasze dla zwierząt. Jeśli chodzi o rynek geograficzny Komisja uznała, że rynek glutenu pszennego ma co najmniej wymiar europejski, z tego względu, że w jego ramach dochodzi do znaczącej wewnątrzspółnotowej wymiany handlowej.

⁴ Np. w sprawie COMP/M.4667 – Synal/Tate & Lyle Assets z dnia 23 sierpnia 2007 r.

W europejskim rynku produkcji i sprzedaży glutenu pszennego udziały Roquette i Amiliny w 2013 r. wynosiły odpowiednio: [tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 8], co łącznie wynosi ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 9].

Pozostałych produktów ubocznych ekstrakcji skrobi nie można sprzedać z zyskiem na większe odległości. Aby zminimalizować koszty ich transportu trafiają one przeważnie do hodowców zwierząt zlokalizowanych w pobliżu zakładu produkcyjnego.

Mając na względzie to, iż Roquette nie posiada zakładów produkcyjnych na terenie Litwy, gdzie funkcjonuje jedyny zakład produkcyjny Amiliny, rynki właściwe geograficznie dla produktów ubocznych innych niż gluten pszenney nie pokrywają się, nie dochodzi zatem do sumowania udziałów uczestników koncentracji w tych rynkach.

Z powyższego wynika, że niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na europejski rynek produkcji i sprzedaży rodzimej skrobi pszenney i glutenu pszennego, bowiem łączne udziały Roquette i Amiliny w tych rynkach przekraczają poziom 20%.

B) Koncentracja nie będzie wywierać wpływu na żaden rynek właściwy w układzie wertykalnym.

Między uczestnikami koncentracji mogą, potencjalnie, zaistnieć powiązania typu dostawca–odbiorca, mogliby bowiem wzajemnie dostarczać sobie rodzimą skrobię pszenną w celu produkcji skrobi pszenney modyfikowanej (kolejny szczebel obrotu). W praktyce jednak takie rozwiązanie nie było nigdy stosowane ze względu na jego nieopłacalność. Ponadto gdyby Roquette dostarczała Amilinie rodzimą skrobię pszenną w celu przerobu na skrobię pszenną modyfikowaną, to ze względu na fakt, iż [tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 10], czyli nie byłyby to rynki powiązane wertykalnie.

W sytuacji odwrotnej, gdyby to Amilina dostarczała rodzimą skrobię pszenną Roquette w celu przerobu na skrobię pszenną modyfikowaną, wówczas również koncentracja nie wywierałaby wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym, ponieważ udziały uczestników koncentracji w tych rynkach nie przekraczają poziomu 30%. Udział Amiliny w rynku rodzimej skrobi pszenney w 2013 r. wynosił bowiem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 11], natomiast udział Roquette w rynku skrobi pszenney modyfikowanej wynosił ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 12].

C) Koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek **w układzie konglomeratowym**, gdyż żaden z uczestników przedmiotowej koncentracji nie posiada więcej niż 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym.

Ocena skutków planowanej koncentracji

Przepis art. 18 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Organ antymonopolowy dokonując oceny zasadności wyrażenia zgody na przeprowadzenie niniejszej koncentracji, wziął pod uwagę następujące przesłanki:

W przedmiotowej sprawie brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie wertykalnym oraz konglomeratowym.

Koncentracja wywiera wprawdzie wpływ w układzie horyzontalnym na dwa rynki właściwe wskazane w punkcie A uzasadnienia decyzji, lecz należy podkreślić, iż ze względu na związki strukturalne i umowne obaj uczestnicy koncentracji już od 2011 r. w znacznym stopniu funkcjonują na rynku jako jeden podmiot gospodarczy. Obecna koncentracja, polegająca na przejściu przez Roquette samodzielnej kontroli nad Amiliną skutkować będzie zmianą o charakterze własnościowym, nie wywierając istotnego wpływu na sytuację konkurencyjną na rynku skrobi pszennej rodzimej i rynku glutenu pszennego. W 2010 r. Roquette i Amilina funkcjonowały jeszcze jako odrębne podmioty gospodarcze i od tego czasu ich udziały w europejskim rynku skrobi pszennej rodzimej nie zmieniły się znacząco, bowiem wówczas wynosiły odpowiednio: **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 13]** (w 2013 r. udziały te wynosiły **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 6]**). Z kolei w tym samym czasie znacząco wzrósł udział rynkowy głównego konkurenta uczestników koncentracji w tym rynku, tj. Cargill Inc. z USA **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 14]**. Podobnie sytuacja wygląda na europejskim rynku glutenu skrobiowego, w którym udziały Roquette i Amiliny w 2010 r. wynosiły odpowiednio: **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 15]**, a w 2013 r. były na poziomie **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 8]** (udział ich głównego konkurenta kształtuje się na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 16]**). Należy także zaznaczyć, że oprócz Cargill Inc.

poważnym konkurentem dla uczestników koncentracji jest Tereos Syral S.A.S. z Francji z udziałem w rynku skrobi pszennej rodzimej wynoszącym ok. **tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 17]** i w rynku glutenu pszennego ok. **tajemnica przedsiębiorstwa – zał. pkt 18]**.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 18 ustawy antymonopolowej.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (j.t. Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.), od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor
Departamentu Kontroli Koncentracji
Robert Kamiński

Otrzymuje:

Roquette Frères S.A., Lestrem (Francja)

za pośrednictwem:

Pana Szymona Chwalińskiego

Tokarczuk, Jędrzejczyk i Wspólnicy

Kancelaria Prawna GLN Sp.k.

Metropolitan

Pl. Piłsudskiego 1

00-078 Warszawa

(Decyzja wraz załącznikiem)